

KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE KRAJE VYSOČINA SE SÍDLEM V JIHLAVĚ

Váš dopis zn.:

Ze dne:

Naše značka: KHSV/24792/2015/JI/OPK/Sek

Vyřizuje: Mgr. Rudolf Sekava, RNDr. Kos

Telefon: 567 564 559

E-mail: rudolf.sekava@khsjih.cz

Datum: 16. prosince 2015

Poskytnutí požadovaných informací

S odkazem na obsah Vaší žádosti sdělujeme k pojmu „Syndrom nemocných budov“ následující:

WHO oznámila v roce 1984 že 30% obyvatel ve vyspělých zemích trpí nemocí SBS (Sick Building Syndrom), česky syndrom nezdravých (nemocných) budov. V roce 2002 už WHO uvádí 60% lidí postižených SBS. Syndrom nemocných budov (SBS) je kombinace onemocnění (syndrom) spojené s jednotlivými místy v práci (kancelářská budova), nebo bydliště. V roce 1984 Zpráva Světové zdravotnické organizace uvedla, že až 30% nových rekonstrukcí budov na celém světě může být spojeno s příznaky SBS. Většina syndromů nemocných budov souvisí se špatnou kvalitou vnitřního ovzduší .

Příčinami nemocných budov jsou často chyby v topení, větrání a klimatizaci systémů. Jiné příčiny byly připisovány nečistotě produkované z některých druhů stavebních materiálů, těkavých organických látek z chemických přípravků užívaných v interiérech (VOC), plísním, nesprávné ventilaci ozonu (vedlejší produkt některých kancelářských strojů), lehkým průmyslovým chemikáliím, nebo nedostatečné filtrace vzduchu.

Obyvatelé budov si stěžují na symptomy, jako jsou podráždění očí, nosu, krku; neurotoxické nebo celkové zdravotní problémy, kožní onemocnění, nespecifické reakce z přecitlivělosti; špatné vnímání vůní a chutí. Zejména u citlivých jedinců to může mít dlouhodobý vliv na zdraví.

Ženy mají tendenci vykazovat více symptomů než muži. Spolu s tímto, proběhly studie, kde bylo zjištěno, že ženy mají citlivější imunitní systém a jsou náchylnější k vysušení sliznice a zarudnutí obličejové kůže. Také jsou údajně ženy více vystaveny některým faktorům vyskytující se uvnitř budov, protože vykonávají více administrativní práce, kde se dostávají do kontaktu s kancelářským vybavením a materiálem (např.: Blueprint stroje), zatímco muži mají více práce mimo kanceláře.

Nejčastěji se tento syndrom projevuje u moderních administrativních staveb, ale i u panelové výstavby, nákupních center a dalších objektů postavených ze železobetonu nebo oceli a vybavených klimatizací. Příčin zdravotních potíží souvisejících s budovou, v níž člověk pobývá, je ale zřejmě víc.

Syndrom nemocných budov (z anglického výrazu Sick Building Syndrome - SBS) se projevuje celou řadou příznaků. Odborníci je nejčastěji dělí do čtyř skupin: postižení očí a sliznic horních cest dýchacích (slzení, pálení, rýma), postižení dolních cest dýchacích (obtížné dýchání, tlak na prsou, někdy až obtíže astmatického charakteru), podráždění pokožky a nervové problémy. Ty poslední jsou patrně nejnepříjemnější, protože začínají zvýšenou únavou a zhoršením pracovní výkonnosti, mohou ale vést až k bolestem hlavy, poruchám paměti a nespavosti. Výjimkou není ani předrážděnost nebo naopak letargie a nesoustředěnost. K méně obtížným, ale přesto nepříjemným projevům patří pachut' v ústech. Přitom všechny tyto příznaky se mohou v nejrůznější míře kombinovat.

Příznaky SBS jsou natolik nespecifické, že je těžké je rozeznat od potíží jiného původu například od tzv. chronického únavového syndromu. Za důkaz zdravotních problémů způsobených stavbou, v níž člověk žije, se obvykle považuje to, že jimi současně trpí víc jejích obyvatel současně. U administrativních objektů je dalším důkazem SBS průběh četnosti a intenzity příznaků: minimální jsou začátkem pracovního týdne, v dalších dnech se stupňují. Většina příznaků pomine po opuštění "nemocné" budovy, v těžších případech ale mohou mít potíže trvalejší ráz.

Příčina SBS není dostatečně objasněna, ale dosud známé dlouhodobé studie ukazují, že na vzniku se podílí více příčin, jde zejména o vlastnosti budov a vnitřního prostředí, kontaminace vnitřního ovzduší, náplň práce a osobní charakteristika pracovníků.

Podle údajů Světové zdravotnické organizace vykazuje syndrom nemocných budov přibližně 30 procent objektů postavených nebo zrekonstruovaných pomocí moderních technologií. Zatímco klasické stavby z cihel, dřeva a kamene "dýchají", obsahují určité procento vlhkosti a neovlivňují elektrické pole, vnitřní prostor moderních budov ze železobetonu nebo oceli je od okolního prostředí dokonale oddělen. Stavby jsou důkladně izolované, vzduch je přiváděn pouze klimatizací skrz dlouhé vedení a složitý systém filtrů, uvnitř je velké množství plastů a dalších organických látek uvolňujících těžké složky. Odborníci proto vidí dvě hlavní příčiny SBS: elektrické vlastnosti vzduchu změněné především klimatizací a výpary ze stavebních materiálů (především lepidel, penetrační a interiérových prvků z zhotovených plastů a umělých vláken).

Některé studie potvrzují i vliv trendu vytvářet velké společné pracovní prostory, tzv. open space, kde zcela chybí soukromí a možnost soustředění na práci. "Hit posledních let, kdy zaměstnanci jsou namačkáni jak slepice v kurníku, vede například ke zvýšenému paranoidnímu chování," říkají vědci z londýnské University College. Poslední výzkumy také tvrdí, že na těchto pracovištích klesá produktivita práce až o 20 procent. Možnosti zaměstnanců jak se vypořádat s důsledky SBS jsou značně omezené. Tam, kde to jde, pomáhá nejvíc větrání - ve většině budov vybavených klimatizací to však z pochopitelných důvodů nejde.

Krajská hygienická stanice se při zabezpečování kontrolní činnosti při respektování svého zákonného zmocnění zaměřuje vždy na konkrétní pracoviště a opírá se při tom o platnou a účinnou legislativu na úseku ochrany zdraví při práci. Posuzováno je vždy konkrétní pracoviště, z kontrolovaných faktorů je celá řada zodpovědná za SBS (mikroklima, hluk, chemické látky.). Nicméně nejedná se o posouzení „budovy“ ale pracoviště a vlivu fyzikálněchemických faktorů na pracovníka.

U bytů a rodinných domů není KHS oprávněna provádět státní zdravotní dozor ve věci chemických, fyzikálních a biologických ukazatelů pro vnitřní prostředí pobytových místností, neboť vyhl. č. 6/2003 Sb., se na tyto prostory nevztahuje.

OTISK RAZÍTKA

Mgr. Rudolf Sekava
vedoucí právního a kontrolního oddělení